

Den 25. oktober 2010

DN-Furesø, Nyhedsbrev Nr. 3

Aktiviteter i bestyrelsen i DN-Furesø.

Dette er kun et udsnit af de sager der har været behandlet i bestyrelsen i DN Furesø *i løbet af månederne efter sommerferien*. Mange af sagerne har været diskuteret eller besluttet på bestyrelsesmøder, nogen sager er uddelegeret til arbejdsgrupper, nogen sager er klaret af enkeltpersoner, der har fået delegation fra bestyrelsen og nogen sager klares blot ved diskussion via mails.

Sagerne nævnes i flæng: samarbejde med Menighedsrådet om Skovkirkegård og pleje af Storebjerg, henvendelse til Allerød Kommune og Furesø Kommune og åbning af Natur- og Golfområdet (øvelsesterrænet), indsigelse vedrørende registrering af §3 områder ved Sydlejren på Flyvestationen, indsigelse mod dispensation til ændring af lokalplan 72, Laanshøj, indsigelse til dispensation til indkørsel til sommerhus på Kong Volmersvej.

Udsigten fra tårnet på Flyvestationen mod Måløv over §3 områder

DN har også deltaget i dialogmøde på Farum Kaserne, møder med Skovdistriktet om Naturcenter ved Hareskov Station,, indledning af samarbejde med Furesø Kommune om stiplanlægning, indledning af samarbejde med Furesø Kommune om flagermusregistrering, og meget mere . . . .

Velkommen til årsmødet den 27. oktober

Det lyder jo temmelig hektisk, men heldigvis er der mange aktive, engagerede medlemmer af bestyrelsen til at varetage dette samt planlægge udflugter, skrive artikler til lokalavisen – godt at bestyrelsen også har aktive suppleanter. Bestyrelse bakkedes i nogen sager op af flere ”eksperter” uden for bestyrelsen i f.eks. botanik eller skovbrug, ligesom vi henter hjælp en gang i mellem i Naturfredningsforeningens sekretariat i København.

Snakken på bestyrelsesmøderne foregår en gang i mellem på et temmelig indforstået plan, en uvane bestyrelsen er opmærksom på. Der skal være plads til at nye bestyrelsesmedlemmer og suppleanter kan komme ind og forstå hvad vi taler om, uden at have en uddannelse som biolog eller lignende. Selv om man ikke er interesseret i at arbejde i bestyrelsen for DN-Furesø, så kan man alligevel deltage i arbejdet i foreningen i enten græsserlaug, leslåning eller flagermusregistrering samt arbejdet med komme de invasive arter til livs – i disse aktiviteter er alle medlemmer og ikke-medlemmer også velkomne.

Alle medlemmer og ikke-medlemmer er selvfølgelig yderst velkomne til DN-Furesøs årsmøde i Satellitten i Værløse.

Hvor skal flagermusene bo til vinter?

Af Lisbet Heerfordt, DN-Furesø

Danmarks Naturfredningsforening har i 2010 startet en registrering af, hvor i Furesø kommune, der lever flagermus. Lige siden det tidlige forår har vi registreret, hvor vi har set eller hørt flagermus. Vi har fulgt flagermusene med detektorer gennem hele sommeren og prøvet at finde de steder, hvor de om natten jager deres føde, som er flyvende insekter. Vi har også prøvet at finde de træer, hvor de om sommeren har deres ynglekolonier, hvor de føder og opfostrer deres unger. Alle de 12 danske flagermusarter er fredede og er helt afhængige af, at der er rigelig med føde i form af flyvende insekter, og at der er egnede steder, hvor der kan overnatte og hvor deres unger kan bo, indtil de er store nok til selv at kunne flyve. Flere af arterne er helt afhængige af at kunne have ynglekolonier og også at kunne sove en uforstyrret vintersøvn i hulheder i træer, fx i forladte spætteheder eller i hulheder, hvor døde grene er faldet af.

For at beskytte flagermusene er det nødvendigt at beskytte deres levesteder. Derfor er der indført regler, som skal sikre egnede levesteder for flagermus ved fx at bevare bevoksninger med store, gamle træer, og der er indført forbud mod at fælde hule træer og træer med spættehuller i perioden 1. november til 31. august. Disse træer må altså kun fældes i den korte periode fra flagermusens unger i august er blevet store nok til at kunne flyve selv, til flagermusene skal kunne sove uforstyrret vintersøvn fra omkring 1. november

Fotografiet af brændestablen er taget en tidlig forårsdag i en skovlysning, hvor granerne er blevet fældet i løbet af vinteren. Den lille flagermus, som ses på brændestablen, fløj forvirret rundt i lysningen ved højlys dag, og satte sig derefter på brændestablen.

Den har sikkert ikke kunnet finde vej, da den første gang efter sin vintersøvn var ude at søge føde. Men denne flagermus overlevede – netop det træ, den sov vintersøvn i, var ikke blevet fældet.

Foto: Anja Enevoldsen

I disse dage, når det begynder at blive nattefrost, holder flagermusene op med at flyve om natten og går i vinterhi. F.eks. kan brunflagermusen udelukkende overvintre i hulheder i træer. Så har du i haven et gammelt træ, så overvej en ekstra gang, om det er et af de steder, hvor de fredede flagermus kan overvintre, og træet derfor er vigtigt at bevare. Overvejer du at fælde et træ, fordi det er ved at blive gammelt og måske er begyndt at tabe grene, så er det for sent for i år. For træer, hvor der kan overvintre flagermus, nyder en ganske særlig beskyttelse, og hule træer og træer med spættehuller ikke må fældes efter 1. november men først igen til næste efterår.

På billedet til højre ses et hul i et træ på Farumgårds Allé – Især brunflagermusen røber ved tydelige spor af ekstremt nederen for deres redehul, hvor de overnatter.

Foto Lisbet Heerfordt

Miljørådsmødet den 30. september om Furesøs natur, benyttelse og beskyttelse.

Her er lidt af hvad mødedeltagerne kom frem til:

Hvad siger lovgivningen om benyttelse og beskyttelse af naturen?

Mødet indledtes med indlæg af Mette Bjerre Larsen, Natur og Miljø, Furesø Kommune og Niels Peter Hansen, formand for DN-Furesø.

Mette Bjerre Larsen gav en kort introduktion til planlægning, Naturbeskyttelsesloven og Habitatdirektivet. Kommunens referat fra mødet kan findes på kommunens hjemmeside.

Benyttelse og beskyttelse af naturen

Niels Peter Hansen, DN Furesø, redegjorde for Naturfredningsforeningens rolle i kommunens natursager samt fredningssager. DN kan rejse fredningssager, men det er Staten der freder.

Ved fredninger er et af formålene altid at forbedre adgangsforhold til naturen. Niels Peter Hansen introducerede derefter kort de fem naturtemaer med lokal betydning, der blev diskuteret i fem grupper af 8-10 medlemmer:

Skovene

Der var enighed om, at *tivolisering* af skovene er uønsket.

Det er vigtigt at der er noget for alle i skovene, og det må der også være plads til med de store skovarealer vi har i Furesø. Men det kræver planlægning, så ikke alle aktiviteter kan finde sted overalt. Det tiltagende pres på skovene giver slid, og mindsker oplevelsesværdien for mange.

Det er vigtigt at der er områder i skoven hvor der er stille, hvor rådyrene kan have fred og hvor det er naturindholdet der tæller. Der skal være plads til lysåbne områder i skoven.

Skovfirben skal have lysåbne steder i skoven

Flyvestationen

Der var enighed om at det var der var behov for at beskytte udsigten, stilheden og muligheden for at opleve nattemørket. Der er især behov for at beskytte og udvide vådområderne i vestenden af området.

Gruppen mente som udgangspunkt at der skal være adgang overalt, dog under respekt for naturen og naturplejen. Dyrefolde med kvæg og får til naturpleje kan være nødvendige for at sikre den ønskede naturudvikling, men adgang kan sikres ved låger i hegn.

Gruppen drøftede om hele flyvestationen skal være et indhegnet område med adgang via låger eller et helt frit åbent tilgængeligt område. Der var opbakning til at området skal beskyttes mod uønsket trafik og dermed være forbeholdt gående cyklende og tilsvarende stille trafik, så adgang via låger ville nok blive en realitet, da området ellers let kan befærdes med terrængående motorkørsel.

Stavnsholtkilen.

Der var almindelige enighed om at det var vigtigt at landbrugslandskabet blev bevaret og at dyrkingen helst skulle være økologisk. Området bør sikres så mange udsigter som muligt og de bedste af dem skal forsynes med bænke. Stierne skal anlægges så der skabes forbindelse med landskabet uden for kilen og således at der bliver variation i belægningen. Der skal være både stier med fast belægning for kørestolsbrugere, men også trampestier.

Ideen med at genskabe flere af de rørlagte vandløb var et stort ønske.

De tre store søer

Diskussionen gik på hvilke aktiviteter der fremover skal være på søerne. Der var enighed om at der var ret godt styr på aktiviteterne i relation til beskyttet natur, idet det for Farum Sø forventes at der bliver mere ordnede forhold og opdateret skiltning ved Fiskebæk under motorvejsbroerne. Fra offentlige stier er der ikke særlig god mulighed for at opleve Farum Sø, bortset fra de enkelte snævre kig gennem bevoksningen man kan få enkelte steder. Der var et forslag om at placere en meget lav platform inden for rørskovsbræmmen, hvor man kan se over søen og se mere af fuglelivet. Gruppen ønsker ikke kanoudelejning ved Farum Sø, da det vil medføre en u hensigtsmæssig stigning i aktiviteterne på søen. Borgmester Ole Bondo deltog i diskussionen i denne gruppe.

Farum Kasernes øvelsesterræn/Natur- og Golfområde

Her er et område hvor der findes en klare lokalplaner, en klar salgsaftale, borgere i tusindtal ser frem til at cykle, ride, gå og til at bruge naturen i området – så her er et soleklart område hvor **Benyttelse** kan skrives med stort **B!**

Alle var enige om at anmode Kommunen om at sørge for øjeblikkelig åbning af naturområdet. Gruppen var enig om at borgerne ikke bør acceptere at alle ikke skal behandles lige efter loven.

Grøn "anti-terrorlås" ved Oldvej på Natur- og Golfområdet

Godt møde

Der var livlig diskussion i grupperne og efter mødet udtrykte mange, at det havde været et godt møde som DN-Furesø havde tilrettelagt. Formålet med mødet var ikke at komme frem til fast formulerede konklusioner, men at fremme forståelsen for de indbyggede konflikter der ofte kan være i brugen og beskyttelsen af vores natur.

Blik ud over forsamlingen til Miljørådsmødet den 30. september 2010

Dyrene i vinterhaven

Man kan gøre en masse for at hjælpe dyrene gennem vinteren

Af Hanne Juel, DN Furesø

I Furesø Kommune har vi en stor andel af grønne arealer: skove, søer og åbent land. Desværre er der også i vores kommune sket en forarmning af naturen som resultat af ”effektivt” landbrug: færre steder med varieret, vild plantevækst, som giver føde til fugle og andre dyr. Tænk på de mange levende hegn, der var for 50 år siden! Oppløjningen af brak-arealerne er et andet tilbageskridt.

Men vi har også en stor del bymæssig bebyggelse med haver og andre grønne arealer, som gør det muligt for mange, helt inde i varmen bag vinduerne, at nyde alle de fugle og andre dyr, der holder til nær husene om vinteren. Hvem synes ikke, at det er dejligt at nyde synet af fugle, der kommer til foderbrættet eller lyden af en kviddrende spurveflok i buskene i senvinteren, eller se egernet finde de nødder, de har gemt væk til vinteren?

Vi kan gøre en masse for at hjælpe dyrene gennem vinteren, både de, der går i vinterdvale, og de, der holder sig vågne: Væk med planteværk og ind med levende hegn, helst i form af buske, der kan give læ, skjul og føde i form af bær, nødder og overvintrende insekter!

Vent med at beskære buske og stauder til sidst på vinteren og lad visne blade ligge. Under dem kan solsorten finde føde, og i buskadser og grenbunker kan de få insektædende fugle, der ikke flyver sydpå, f.eks. mejser og rødkælle, finde insekter. Vi kan supplere med at fodre med nødder af forskellig slags og spæk, som er et godt supplement til mejsekugler og andet godt, som vi kan lægge ud.

Ønsker vi besøg af vintergæster fra nord, f.eks. kvækerfinke og dompap, er solsikkekerner et hit. Hvis vi gør haver og andre grønne arealer mere varierede – og naturligvis fri for sprøjtegifte – vil der både være flere frø, bær og insekter til vinterfuglene. Fuglekasser er gode til at ”fastholde” fugle i haven, dem kan man bygge selv eller købe - man også være heldig at få dem til at yngle. Det gælder generelt: hav ikke for meget ”orden” i haven, men efterlad meget gerne lidt vilde områder, skjul hvor der er muligheder for fuglene at finde føde.

En helt anden dyregruppe er frøer, tudser og salamandere, der, overraskende for mange, næsten alle er på land om vinteren. De overvintrer i musehuller, stengærder, grenbunker og andre steder, hvor der er frostfrit.

Kommende møder og aktiviteter:

Onsdag den 27. oktober. kl. 19.30. **Årsmøde** - Satellitten, Salen og Mødelokale 3

Onsdag den 3. november. kl. 19.00 Bestyrelsesmøde. Kulturhuset Mødelokale 2

Mandag den 29. november kl. 19.30 Miljørådsmøde

Mandag den 6. december. kl. 19.00. Bestyrelsesmøde. Satellitten Mødelokale 3

Redaktion: Alf Blume, Nygårdterrasserne 201D, Farum
udflugt@beskedboks.dk

Furesø Kommunes beskyttede naturtyper findes nogenlunde intakte!

Artikel og foto: Niels Peter Hansen, DN-Furesø

Naturen forsvinder i stor hast nogle steder i disse år, viste en stikprøve som Danmarks Naturfredningsforening, DN, foretog i 3 danske kommuner i 2009. Man nåede frem til det foruroligende resultat, at op mod en tredjedel af de beskyttede naturområder, den såkaldte §3 natur, var forsvundet i nogle egne siden amterne første gang registrerede den i begyndelsen af 1990'erne. Det drejer sig om søer, moser, blomstrenge, heder og overdrev, som er forsvundet ved f.eks. ulovlig opfyldning, tørlægning og opdyrking, eller på anden vis.

Siden har, udover DN, også Kommunernes Landsforening, 2 miljøministre, forskere og konsulenter, deltaget i debatten med forskellige synspunkter, og miljøministeren har taget initiativer til at belyse sagen og se nærmere på, hvor vidt naturen forsvinder, og om beskyttelsen skal strammes op.

Blandt andet vil man se på, hvordan kommunerne har administreret beskyttelsen, efter de overtog opgaven ved kommunalreformen i 2007, og om loven kan håndhæves bedre end i dag.

Forsvinder naturen også i Furesø Kommune?

Lokalt her i Furesø Kommune har DN's lokalafdeling et godt kendskab til kommunens naturområder, men det har ikke været indtrykket, at beskyttede naturtyper var forsvundet i stort omfang. DN Furesø valgte dog, på baggrund af de foruroligende resultater fra andre dele af landet, ved selvsyn at undersøge om Furesø kommunes §3 områder, ser ud til at forefindes nogenlunde intakte. Undersøgelsen er en simpel visuel kontrol ud fra luftfoto.

Alle officielt registrerede §3 naturområder kan ses på internettet på www.miljøportalen.dk.

Hvis man lægger et nyere luftfoto ind som baggrund, er det en smal sag at se, om det, der f.eks. er registreret som uforstyrrede, naturlige enge eller småsøer i 1994, nu pludselig fremstår som kornmark med sprøjtespor.

Resultatet er heldigvis, at kun få af kommunens beskyttede naturområder ser ud til at være forsvundet ved forsætlige og tilsyneladende ulovlige ændringer.

En stor del af naturområderne ser ud til at være under forringelse på grund af manglende pleje og tilgroning, men det ligger uden for denne undersøgelses rækkevidde og er et generelt problem for dansk natur i disse år. Men der er altså muligvis en lille håndfuld sager ud af de flere hundrede små og store §3 naturlokaliteter, kommunen rummer, som er overtrædelser af naturbeskyttelsesloven. Dem sender DN til kommunen med anmodning om at få afklaret, om der er sket en ulovlig ændring af naturen, eller om området måske er fejlregistreret.

Nye registreringer

Men udover den lille håndfuld tilsyneladende forsvundne naturlokaliteter, er DN's opmærksomhed fanget af en række lokaliteter, som formentlig er §3 natur, men som ikke hidtil har været registreret. Det kan være lokaliteter, der har udviklet sig til §3 natur med tiden eller som har været overset ved førstegangsregistreringen. Her beder DN kommunen om at vurdere hver enkelt lokalitet, for at få afklaret om der er tale om natur, der falder ind under naturbeskyttelseslovens bestemmelser, så de i givet fald kan blive registreret såvel i Miljøportalen som overfor ejeren, så denne er opmærksom på naturperlerne på sin ejendom.

Alt i alt får vi måske det resultat, at der bliver en netto tilgang af natur i Furesø Kommune, når vi får opdateret §3 status! - i hvert fald hvis den forsvundne natur genetableres.

Præstemosen efter naturpleje

